

Studie: een overzicht

25 december 2017, door Ad van Dun,
gepubliceerd op [Stiltijdharma](#)

Als je jezelf en het leven wilt leren kennen - en zeker wanneer je als beoefenaar bewust de wijsheidsweg gaat onderzoeken - krijg je te maken met twee bronnen van informatie: meditatie (praktijk) en onderricht (visie).

Van laatstgenoemde bron is er een materiële en een immateriële variant: mondeling onderricht in de vorm van persoonlijk overleg, en schriftelijk onderricht via teksten die zijn vastgelegd en de tand des tijds hebben doorstaan.

Het bestuderen van wijsheidsteksten is een standaard onderdeel van zelfonderzoek, niet alleen in de huidige tijd maar door alle eeuwen heen.

Ons inzicht verruimt en verdiept zich dankzij oefening. Parallel aan die rijping blijken zich steeds weer nieuwe of verder reikende bronnen aan te dienen die ons nóg levendiger informeren en inspireren.

Ons leren raakt niet snel uitgeput, er zijn geen grenzen aan ons innerlijk potentieel; het leven openbaart zich steeds rijker en interessanter.

Alleen al het feit dat de oefenweg ons helderheid verschaft over onze eigen sterfelijkheid ("het ongeborene") en over de bestaansmoeite in het algemeen ("lijden"), getuigt van de kracht die hiermee wordt vrijgemaakt. Bovendien bevrijdt deze bewustwording ons niet alleen van ononwetendheid, maar we winnen ook aan mededogende vermogens waarmee we anderen tot steun kunnen zijn.

Geestelijk ontwaken is een organisch ontplooiingsproces (bron, rivier, oceaan) waarin we ter didactische ondersteuning enkele stadia kunnen formuleren:

1. *beoefenaarschap*

jezelf leren kennen: de tweepoligheid van ons bestaan

VORM: de zintuiglijke vormen van biologie en psychologie bieden ons een maakbaarheid (ook op identiteitsniveau) die aan het kunstmatige grenst; dit wekt de vraag naar authenticiteit en innerlijke kwaliteit. We worden ons bewust van de wrijving tussen uiterlijke condities (beeldvorming) en innerlijk potentieel (beleving), tussen de twee kanten van persoonlijkheid en menselijkheid.

2. *boeddhaschap*

leraren leren kennen: de onvoorwaardelijkheid van onze intentie

LEEGTE: als we de betrekkelijkheid van zowel de beschikbare condities alsook van onze actuele conditioneringen begrijpen, gaat de pool van ons potentieel (aangeduid met de term "leegte": puurheid) als meest betrouwbare oriëntatie fungeren voor het realiseren van ons totaalbestaan. Omdat hartskwaliteit (waarheidsbesef) niet zomaar toegankelijk is via de zintuiglijke of conceptuele functies, hebben we inspiratie en informatie nodig van leraren die zelf deze wijsheidsweg hebben bewandeld.

3. *bodhisattvaschap*

het leven leren kennen: de realisatie van ons potentieel

VOLHEID: is de juiste, definitieve intentie (*bodhicitta*) eenmaal gewekt, dan voel je hoe belangrijk het is dat je je leven kloppend besteed door je ware aard (boeddha-natuur) centraal te stellen. Je ontdekt, dankzij de basis van visie- en praktijk-beoefening, hoe vorm en leegte de twee aspecten zijn van de ene, totale realiteit; zonder extra vervorming of belang leer je de bedoeling van elk moment permanent en direct uit te drukken.

Hieronder enkele informatiebronnen die jou van dienst kunnen zijn op de respectievelijke terreinen waar je onderzoek zich op dit moment afspeelt:

ad 1. beoefenaarschap

- Huangpo (John Blofeld, tr.): In eenheid zijn. Heemstede 1996
- Kapleau, Philip: De drie pijlers van Zen. Deventer 1980
- Leighton, T.D.: Vruchtbare Leegte; de stille verlichting van Zen meester Hongzhi. Haarlem 2002
- Suzuki, Shunryu: Zen Mind, Beginner's Mind. New York 1970 (vertaald als: Zen-begin. Uitgeverij Ankh-Hermes)
- Tydeman, Nico: Zitten, de praktijk van Zen. Amsterdam 1998

ad 2. boeddhachap

- Breet, Jan de & Janssen, Rob: Aldus sprak de Boeddha. Rotterdam 2007
- Byrom, T.: De dhammapada. Heemstede 1994
- Conze, E.: Buddhist wisdom books; the diamond and the heart sutra. London 1988
- Kohn, Sherab: De boeddha; het verhaal van zijn leven. Cothen 1993
- Lamotte, Etienne (tr. Sara Boin): The Teaching of Vimalakirti. Pali Text Society, 1976
- Schumann, Hans Wolfgang: De historische Boeddha. Nieuwekerk 1998

ad 3. bodhisattvaschap

- Asanga: The Bodhisattva Path to Unsurpassed Enlightenment; A Complete Translation of the Bodhisattvabhumi. Boston 2016
- Hakeda, Yoshito S.: The Awakening of Faith. New York 2005
- Maitreyanatha/Aryasanga (Thurman): The Universal Vehicle Discourse Literature (Mahayanasutralamkara). New York 2004
- Shantideva (tr. Padmakara translation group): The way of the bodhisattva. Boston 2008
- Shibayama, Zenkei: The gateless barrier. Boston 2000

NASLAGWERK: Buswell, Robert & Lopez, Donald: *The Princeton Dictionary of Buddhism*. Princeton 2014.

Aanbevolen bron met uiterst gedegen en gedetailleerde info over personen, geschriften en begrippen.

HANDBOEK: Fischer-Schreiber, Ingrid e.a.: *The Encyclopedia of Eastern Philosophy and Religion*. Boston 1994; Nederlandse vertaling (n.b.: een selectie): Fischer-Schreiber, I. e.a.: *Lexicon Boeddhisme*. Rotterdam 2008

